REVISTA GALEGO-PORTUGUESA DE PSICOLOXÍA E EDUCACIÓN
Nº 1(Vol. 1) Ano 1º-1997 ISSN: 1138-1663

AS ADAPTACIÓNS CURRICULARES INDIVIDUALIZADAS: PROPOSTA DUN DOCUMENTO PARA A SÚA ELABORACIÓN

ANTONIA FERNÁNDEZ PENA
*Pedagoga e P. especialista en Audición e Linguaxe.**
MAGDALENA DUARTE BLANCO
*Pedagoga, P. especialista en A. e Linguaxe e P. Terapeutica.**
**C.P. Alborada. Polígono de Elviña, 2ªFase, s/n. A Coruña .*

INTRODUCCIÓN

O informe Warnock (1978) e as aportacións de autores como Hodgson, Clunies-Ross e Hegarty (1984) deron lugar no noso país ó termo **Adaptación Curricular Individualizada** (A.C.I.). Dito termo garda unha relación moi estreita co concepto de **necesidades educativas especiais** (n.e.e.) implícito no capítulo V (art. 36 e 37) da L.O.G.S.E., e fai referencia, por unha banda ás dificultades de aprender do alumno ou ás súas caracteristicas excepcionais, e por outra, ó axuste pedagóxico necesario, poñendo a énfase neste último, é dicir, na resposta educativa axeitada ás necesidades, temporais ou permanentes, que poida presentar o alumno.

Toda intervención educativa nesta liña supón que os centros educativos e, en última instancia, os profesionais da educación, asesorados polos membros dos equipos psicopedagóxicos de apoio e/ou departamentos de orientación, desenvolvan procedementos e instrumentos que permitan que os alumnos con diferentes n.e.e. reciban unha educación axeitada ás súas capacidades en contornos o menos restrictivos posible.

As A.C.I. constitúen un destes procedementos que na práctica educativa plásmanse nun documento no que se describen e xustifican os elementos do currículo tanto ordinarios como especiais (Climént Gine y Robert Ruiz, 1990) que se lle facilitan a un alumno concreto durante un período determinado de tempo.

SÍNTESE DESCRIPTIVA DESTE DOCUMENTO

Nas páxinas que seguen propoñemos un documento para a elaboración das A.C.I. baseado, por un lado, tanto nas diferentes aportacións teóricas como na lexislación vixente na nosa comunidade autónoma en materia de educación especial e, por outro, na reflexión compartida sobre a práctica educativa con alumnos con n. e. e.

O contido deste documento segue a Orde da Conselleria de Educación do 6/10/95 (D.O.G., 7-11-95) pola que se regulan as adaptacións do currículo nas ensinanzas de réxime xeral na comunidade autónoma galega e as posteriores disposicións normativas nas que se matiza o contido da devandita Orde.

A súa estructuración consta de cinco grandes bloques: Os tres primeiros corresponden á ***toma de datos*** de diferentes aspectos relacionados: **co alumnado** *(identificativos, físi-*

cos, de saúde, evolutivos e psicosociais), **co contorno familiar** *(o desenvolvemento do alumno no seu contorno habitual, relacións pais -fillos....)* e **co contorno escolar** *(organización do centro e da aula e aspectos didácticos).* O cuarto bloque está relacionado co ***proceso de toma de decisións*** e recolle aspectos pedagóxicos referentes ás adaptacións de carácter xeral *(medios persoais e organización do apoio, recursos materiais necesarios para acceder ó currículo, adaptacións na avaliación, na metodoloxia e organización do apoio.....)* e á ***proposta curricular_***concreta para cada unha das áreas a partir da avaliación inicial da competencia curricular e a determinación das necesidades educativas especiais. O derradeiro bloque refírese ó ***seguimento e á avaliación da roposta.***

DOCUMENTO INDIVIDUALIZADO DE ADAPTACIÓN DO CURRICULO ORDINARIO.

DATOS IDENTIFICACIÓN DO ALUMNO

D. PERSONAIS

APELIDOS______________________________ **NOME**____________________________

DATA DE NACEMENTO ________________________**LUGAR**________________________________

NOME DOS PAIS____

TELÉFONO DE CONTACTO__________________**DOMICILIO**____________________________

ESCOLARIZADO : ED. INFANTIL ED. PRIMARIA

CENTRO ___________________________**CICLO**__________ **NIVEL**________**GRUPO**________

RESUME DATOS HISTORIA ESCOLAR

(Facer constar data de inicio e anos de escolarización en cada unha das etapas educativas)

GARDERÍA____________________________**ED. INFANTIL**_________________________________

E.X.B. ED. PRIMARIA (*tipo de centro: ed. especial, c. ordinario e tipo de aula*)

____

OBSERVACIÓNS:

CURRÍCULO DE REFERENCIA

DATA DE ELABORACIÓN DA PROPOSTA:	**DURACIÓN PREVISTA:**	
ÁREAS ADAPTADAS	**CICLO**	**CURSO**

MOTIVO DA AVALIACIÓN

INSTRUCCIÓNS: ***(Subliñar as opcións correspondentes e cubrir os espacios en branco nas preguntas abertas).***

Antonia Fernández Pena e Magdalena Duarte Blanco

DATOS FÍSICOS, DE SAÚDE e EVOLUTIVOS referidos á historia personal do alumno/a.

EMBARAZO

DURACIÓN______ meses. **PROBLEMAS:** (S/N)¿cales?:______________________________

____

ENFERMIDADES (*rubeola, sarampelo, outras...*):

PARTO

TIPO:	NATURAL	SEN DOR	VENTOSA	FORCEPS	CESÁREA
Sufrimento fetal: SI / NON		CAUSAS:		TALLE Ó NACER:	PESO Ó NACER:

DESENVOLVEMENTO PSICOMOTOR (***Expresado en meses***)

ANDA SEN AXUDA	**11-15**	**16 - meses en diante**	**OBSERVACIÓNS:**
COMENZOU A FALAR	**24-30**	**30-36 meses**	**OBSERVACIÓNS:**

CONTROL ESFÍNTERES (***Expresado en meses***)

				OBSERVACIÓNS:
ADQUISICIÓN CONTROL ORINA DÍA	**antes dos 18**	**de 18- 24**	**de 24-36**	
ADQUISICIÓN CONTROL ORINA NOITE	**antes dos 18**	**de 18-24**	**de 24-36**	
ADQ. CONTROL ESFÍNTER ANAL DIA	**antes dos 18**	**de 18-24**	**de 24-36**	
ADQ. CONTROL ESFÍNTER ANAL NOITE	**antes dos 18**	**de 18-24**	**de 24-36**	

ENFERMIDADES CRÓNICAS (***asma, epilepsia, corazón.........***) **:**

____

MEDICACIÓN NECESARIA:______________________________

ESTIVO HOSPITALIZADO ((s/n) :__________**idade:**__________**causas:**__________

DEFICIENCIAS SENSORIAIS

OIDO (U.A.= UMBRAL AUDITIVO) (***Datos recollidos informe médico aportado***)

GRA DE XORDEIRA	**LEVE (U.A. 20-40 dB)**	**MEDIO (.40-70dB)**	**SEVERO (70-90 dB)**	**PROFUNDO (90 dB)**
ETIOLOXÍA	**HEREDITARIA (pai/nai)**	**ADQUIRIDA**	**FACTORES ASOCIADOS:**	
IDADE DE COMENZO XORDEIRA	**ANTES DE COMENZAR A FALAR**		**DESPOIS DE ADQUIRIDA A FALA**	
AXUDAS TÉCNICAS	**PRÓTESES**	**EMISORAS**	**OUTRAS:**	
OBSERVACIÓNS:				

VISTA (***Datos recollidos do informe médico aportado***)

CEGO	**MIOPE**	**HIPERMÉTROPE**	**OUTRAS:**	**PRÓTESES:**

SEN DIAGNÓSTICO MÉDICO

SIGNOS	**BAGULLEO**	**COSTRAS**	**DOR CABEZA**	**REFREGA OS OLLOS**	**TAPA UN OLLO**	**ACHÉGASE MOITO**	**ALÓNXASE MOITO**
OBSERVACIÓNS:							

DISFUNCIÓN MEMBROS SUPERIORES / INFERIORES

FALTA UN MEMBRO	**NON OS PODE USAR**	**CONTROL PARCIAL DOS MESMOS**
EMPREGA PRÓTESES:SI/NON	**CALES:**	
OBSERVACIÓNS:		

DATOS PSICOSOCIAIS — EPSA (equipo psicopedagóxico de apoio)

RESUME dos datos aportados por________________________**teléfono de contacto:**____________________

(Nivel intelectual e aptitudinal do alumno/a, aspectos referidos á súa personalidade, adaptación persoal e social, valoración psicopedagóxica dos niveis de competencia curricular..)

INSTRUMENTOS, PROCEDEMENTOS, TÉCNICAS E PROBAS empregadas para o diagnóstico inicial:

Entrevista persoal	**Observación na aula**	**Outras:**
Probas estandarizadas (tests)	**Cales:**	
Data do diagnóstico:	**Data da revisión:**	

INSTRUCCIÓNS: (Subliñar as opcións correspondentes e cubrir os espacios en branco nas pregunta abertas)

Antonia Fernández Pena
Magdalena Duarte Blanco

DATOS PSICOSOCIAIS **Aportados polo profesorado**

ADAPTACIÓN PERSOAL E SOCIAL, INTERESES AMOSADOS E ESTILO DE APRENDIZAXE.

ASISTENCIA:
ACEPTACIÓN POLOS COMPAÑEIROS:
AUTOESTIMA:
INTERESES AMOSADOS:

RELACIÓNS COS SEUS IGUAIS *(Subliñar as preferencias amosadas)*

GRUPO	CUN SÓ	CUN GRUPO REDUCIDO	PERMANECE AILLADO	COS MÁIS PEQUENOS	COS ALUMNOS CON DIFICULTADES	OUTROS:
TIPO DE RELACIÓN	XOGA	COMPARTE OS MATERIAIS	SABE ESCOITAR	SABE RECIBIR ELOXIOS	PARTICIPA E COOPERA EN ACT. GRUPO	OUTROS

RELACIÓNS CO PROFESORADO:

CONDUCTAS PERTURBADORAS: (*Subliñar e especificar abaixo a conducta*)

CO PROFESORADO	COS MATERIAIS	COS SEUS IGUAIS

ACTITUDES AMOSADAS cara o traballo.

INHIBICIÓN	INSEGURIDADE	NEGATIVA	PENDENTE DA REACCIÓN DOS OUTROS
EXPRÉSAAS A TRAVÉS DE : (*Especificar a conducta concreta: négase a facer as actividades, está pendente do profesor, encóllese de ombreiros, sorrise constantemente, etc.....)*			

ESTRATEXIAS QUE EMPREGA NAS ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE, encamiñadas á:

CONSECUCIÓN DO ÉXITO	EVITACIÓN DO FRACASO	OUTRAS:

AUTONOMÍA

ACTIVIDADES ESCOLARES QUE FAI SO/SOA:				ACTIVIDADES ESCOLARES QUE PRECISA AXUDA:		
AXUDAS:	VISUAIS	TACTÍS	AUDITIVAS	VISOMOTORAS	XESTUAIS	OUTRAS:

HÁBITOS DE ESCOITA E ATENCIÓN

TEMPO DE ATENCIÓN	TIPO DE AGRUPAMENTO	PRECISA AXUDA do adulto, do compañeiro...

DATA de recollida da información	NOME	CARGO (*titor, logopeda, profesor de apoio....)*	TÉCNICAS E INSTRUMENTOS EMPREGADOS na recollida de datos

OBSERVACIÓNS:

Antonia Fernández Pena e Magdalena Duarte Blanco

DATOS DO CONTORNO SOCIO-FAMILIAR

FAMILIA

UNIDADE FAMILIAR	PAI	NAI	IRMÁNS	AVÓS	OUTROS
IDADE					
PROFESIÓN					
ATENCIÓN Ó NENO					

RELACIÓNS PAIS-FILLOS

LINGUA E COMUNICACIÓN	GALEGO	CASTELÁN	SIST. ALTERNATIVOS	SIST. COMPLEMENTARIOS
GRAO DE ACEPTACIÓN*	MOI DEFICIENTE	INSUFICIENTE	SUFICIENTE	BO
EXPECTATIVAS CARA OS FILLOS*	ADAPTADAS ás dificultades/deficiencias que presenta	NON ADAPTADAS ás dificultades/deficiencias que presenta	OBSERVACIÓNS:	
PAUTAS EDUCATIVAS	CONSENSUADAS: SI/NON	PERMISIVAS	SOBREPROTECCIÓN	OUTRAS:

***Trátase de coñecer en que medida os pais aceptan ás características especiais do seu fillo/a.**

COLABORACIÓN CO CENTRO

ASISTE ÁS REUNIÓNS			CUMPRE OS ACORDOS			COLABORACIÓN EN TAREFAS ESPECÍFICAS		OBSERVACIÓNS:
SI	NON	ÁS VECES	SI	NON	ÁS VECES	SI	NON	
EXPECTATIVAS CARA O CENTRO:								

ALUMNO

AUTONOMÍA PERSOAL

NA CASA	ASEO PERSOAL		ALIMENTACIÓN		VESTIDO		AXUDA NAS TAREFAS DA CASA		OUTRAS:
	con axuda	só	con axuda	só	con axuda	só	si	non	
NO BARRIO	SAE A XOGAR		FAI RECADOS		VAI Ó COLEXIO		R. COS VECIÑOS		OUTRAS:
	acompañado	só	acompañado	só	acompañado	só	si	non	

XOGOS E OCIO *(Subliñar as súas preferencias e especifique cales na casilla de embaixo)*

BÉLICOS	DE MESA	LECTURAS	T.V./VÍDEO	X. DE ROL	ORDENADOR	OUTROS

CONDUCTA EMOCIONAL

EMOTIVO	INQUEDO	LEDO	CHOROSO	LÁBIL
ESTABLE	QUEDO	TRISTEIRO	SUBXESTIONABLE	OUTRAS:

CONDUCTA SOCIAL

AGRESIVO	OBEDIENTE	TIMIDO	AUTORITARIO	TERCA
PACÍFICO	DESOBEDIENTE	SOCIABLE	COOPERADOR	OUTRAS:

DATOS proporcionados por: ,recollidos a través de (entrevista persoal.....):

INSTRUCCIÓNS: (*Subliñar as opcións correspondentes e cubrir os espacios en branco nas preguntas abertas).*

DATOS DO CONTORNO ESCOLAR

FORMAS ORGANIZATIVOS DO CENTRO

AGRUPAMENTOS	HOMOXÉNEOS	HETEROXÉNEOS

ALUMNOS CON N.E.E.: CRITERIOS PARA A SÚA INTEGRACIÓN NOS DIFERENTES GRUPOS DUN NIVEL

ORDE ALFABÉTICA	CUALIFICACIÓN PROFESORADO	NÚM. ALUMN/AULA	IDADE	CAPACIDADE DO ALUMNO	OUTROS:

PERSOAL DE APOIO Á INTEGRACIÓN

P.E. AUDICIÓN LINGUAXE	P.E. PEDAGOXIA TERAPÉUTICA	FISIOTERAPÉUTA	CUIDADOR	TRABALLADOR SOCIAL	OUTROS:
DEDICACIÓN: total/parcial	DEDICACIÓN: total/parcial	DEDICACIÓN: total/parcial	DEDICACIÓN: total/parcial	DEDICACIÓN: total/parcial	DEDICACIÓN: total/parcial
FUNCIÓN	FUNCIÓN	FUNCIÓN	FUNCIÓN	FUNCIÓN	FUNCIÓN

DEPARTAMENTO DE ORIENTACIÓN: SI /NON

PROFESIONAIS INTEGRADOS	FUNCIÓNS	COORDINACIÓN

EQUIPOS DE PROFESORES

CICLOS: FUNCIÓNS	ÁREAS-DEPARTAMENTOS: FUNCIÓNS	OUTROS AGRUPAMENTOS: FUNCIÓNS: *(biblioteca, audiovisuais...)*

ORGANIZACIÓN DO TEMPO

XORNADA ESCOLAR			ACTIVIDADES EXTRAESCOLARES	ACTIVIDADES INFORMACIÓN-FORMACIÓN PAIS
CONTINUADA	PARTIDA	RECREO:		

ORGANIZACIÓN DO APOIO

INDIVIDUAL	GRUPO REDUCIDO	DENTRO DA AULA	FÓRA DA AULA	COMBINADO	ANTES DAS ACTIVIDADES DA AULA	DESPOIS DAS ACTIVIDADES DA AULA	Á MARXE DAS ACTIVIDADES DA AULA

ESPACIOS COMÚNS

BIBLIOTECA	LABORATORIO	INFORMATICA	AUDIOVISUAIS	MÚSICA	XIMNASIO	PLÁSTICA	SALÓN DE ACTOS
OUTROS:							
CRITERIOS PARA O SEU USO:							

RELACIÓNS COS SERVICIOS EXTERNOS : COLABORACIÓN *(Subliñar aqueles cos que se teña unha colaboración)*

E.P.S.A.	C.E.F.O.C.O.P.	CENTRO DE RECURSOS	EDUCACIÓN-CONCELLO	OUTROS:

OBSERVACIÓNS:

FORMAS ORGANIZATIVAS DA AULA — DATOS DO CONTORNO ESCOLAR

CARACTERÍSTICAS FÍSICAS

ILUMINACIÓN		NATURAL		ARTIFICIAL
SITUACIÓN	P. BAIXA	OUTRAS PLANTAS	PROXIMIDADE Ó BAÑO	PROXIMIDADE Ó PATIO
OUTRAS CONDICIONS DE INTERESE:	*(materiais de chan, paredes, etc.)*			

ORGANIZACIÓN DO ESPACIO

AMBIENTES DE TRABALLO	ESTRUCTURADOS		FLEXIBLES	
E. TALLERES	E. LECTURA	E. XOGOS	E. USO MÚLTIPLE	OUTROS:
AGRUPAMENTOS	GRAN GRUPO	PEQUENO GRUPO	INDIVIDUAL	EN FUNCIÓN DA ACTIVIDADE
UBICACIÓN DO ALUMNO NA AULA	PRETO DO MAESTRE	P. AILLADO	EN GRUPO	OUTROS:

ORGANIZACIÓN DO TEMPO *(indicar horario)*

ACTIVIDADES INICIAIS	DESCANSO	DERRADEIRAS ACTIVIDADES
(Indicar cales: materias instrumentais, apoios, etc...)		*(talleres, ed. artística, ed. física, integración, apoios.....etc)*

ENFOQUE METODOLÓXICO

GLOBALIZACIÓN	INTERDISCIPLINARIEDAD	DISCIPLINARIEDAD	OUTROS:

PAPEL DO PROFESORADO

INFORMACIÓN-EXPLICACIÓN	DINAMIZADOR DO GRUPO	ORIENTADOR DO TRABALLO EN GRUPO	OUTROS:

COORDINACIÓN -PROFESORADO ***(Titor, orientador, logopeda, p. p.terapéutica, p. apoio.)***

CO PROFESORADO:	CRITERIOS COMÚNS	*(Atención e interacción co alumno, pautas educativas, programación,avaliación...)*
COA FAMILIA		*(Pautas educativas, colaboración en actividades específicas, participación nas actividades)*
OUTRO PERSOAL NON DOCENTE		

RECURSOS E MATERIAIS *(Trátase de explicitar a función que cumpren os deferentes materiais empregados na aula):*

FUNCIÓN	MOTIVADORA	DE APOIO Ó CONTIDO	OUTRAS:
TIPO: *(Audiovisuais, informáticos, etc.)*			

ORIENTACIÓNS CARA O MELLOR DESENVOLVEMENTO DO ALUMNO

PROPOSTA DE ADAPTACIÓNS

(En función da valoración dos datos recollidos do alumno no contorno socio-familiar e escolar especificar as necesidades educativas especiais de carácter xeral)

CONTORNO FAMILIAR	CONTORNO ESCOLAR
INFORMACIÓN NECESARIA cara á aceptación, axuste de expectativas e coñecemento máis a fondo das n.e. en función das características que presenta (*sobredotación, hipoacusia, deficiencia cognitiva...*). **PAUTAS EDUCATIVAS cara modificar aqueles aspectos necesarios en función dos datos recollidos : lingua e comunicación, autonomía, xogos e ocio, conducta emocional e social.**	**NECESIDADES EDUCATIVAS ESPECIAIS que presenta o alumno cara o currículo da aula (obxectivos, contidos,áreas). E si é necesario introducir modificacións no P.C.C.**

RECURSOS HUMANOS

PROPOSTA DE ADAPTACIÓNS

PROFESIONAIS PARTICIPANTES DO CENTRO					PROFESIONAIS PARTICIPANTES EXTERNOS Ó CENTRO (EPSA: psicólogo, pedagogo, p. audición e linguaxe; fisioterapeuta, INSERSO..).				
NOME	PARTICIPA en calidade de..	ÁREA /ASPECTO A INCIDIR	HORARIO	ORGANIZ. DO APOIO*	NOME	PARTICIPA en calidade de...	ÁREA /ASPECTO A INCIDIR	HORARIO	ORGANIZ. DO APOIO*

*ORGANIZACIÓN DO APOIO						
INDIVIDUAL	GRUPO	DENTRO DA AULA	FÓRA DA AULA	COMBINADO	ANTES DAS ACTIVIDADES DA AULA	DESPOIS DAS ACTIVIDADES DA AULA

OBSERVACIÓNS:

MEDIOS E RECURSOS MATERIAIS	MODIFICACIÓNS A INTRODUCIR
CONDICIÓNS DE ACCESO FÍSICO Ó CENTRO	*(rampas, ascensores, cadeiras...)*
MOBILIARIO E EQUIPAMENTO	
SISTEMAS ALTERNATIVOS E COMPLEMENTARIOS DE COMUNICACIÓN	*(si é necesario introducir aprendizaxes dun sistema alternativo (L signos, morse, braille, bliss...) ou un sistema complementario (sistema bimodal, palabra complementada...))*
INSTRUMENTOS E AXUDAS TÉCNICAS	*(en función das n.e.e.. próteses, equipos de frecuencia modulada, taboleiros, ordenadores...)*

ASPECTOS ORGANIZATIVOS DO CENTRO E AULA — PROPOSTA DE ADAPTACIÓNS

(*Valoración dos datos recollidos nas follas "aspectos organizativos do centro e da aula " e en función desta valoración introducir as modificacións necesarias)*

FORMAS ORGANIZATIVAS DO CENTRO (*só incluír aqueles aspectos a modificar cara a súa inclusión no proxecto educativo de centro)*	**FORMAS ORGANIZATIVAS DA AULA** (*só facer constar as modificacións necesarias en función das necesidades educativas do alumno/a)*
(*Criterios para a integración dos alumnos con n.e.e. nos diferentes grupos dun nivel: Situación da aula no centro; Organización do tempo; Xornada escolar; Actividades extraescolares; Espacios comúns e criterios para o seu uso; Cursos formación profesorado; Actividades de información-formación pais, outros aspectos relevantes...)*	**CARACTERÍSTICAS FÍSICAS** (*iluminación, ruidos, situación: proximidade ó baño, o patio....):*
	ORGANIZACIÓN DO ESPACIO (*ambientes de traballo, talleres, tipo de agrupamentos segundo as actividades, ubicación do alumno,.)* :
	ORGANIZACIÓN DO TEMPO (*indicar os cambios necesarios no horario ou no flexibilidade do mesmo en función da tarefa, intervención/coordinación con outros profesionais..):*
	RECURSOS MATERIAIS (*só indicar os comúns a tódalas áreas en función dos datos psicosociais aportados polo profesorado e outros profesionais):*
	ESTRATEXIAS DE ENSINANZA-APRENDIZAXE e PAUTAS EDUCATIVAS a seguir polo profesorado implicado.
	AVALIACIÓN: ORIENTACIÓNS en relación os instrumentos e procedimentos a empregar segundo a identificación das n.e.e.:

AVALIACIÓN INICIAL DA COMPETENCIA CURRICULAR	DATOS PEDAGOXICOS

ÁREA/ÁREAS CURRICULARES :	CICLO:	CURSO:	ALUMNO/A

CRITERIOS DE AVALIACIÓN *(no seu defecto)* OBXECTIVOS	COMPETECIAS XA ADQUIRIDAS *(o que é capaz de facer con e sen axuda)*	NECESIDADES EDUCATIVAS ESPECIAIS *(Implicacións cara a proposta curricular: contidos a priorizar, modificar ou suprimir)*

DATA da avaliación	CARGO *(titor, logopeda, p. apoio..)*	TÉCNICAS PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS empregados na recollida de datos: cadernos de traballo., observación , emprego de fichas de rexistro, probas puntuais, etc.

Antonia Fernández Pena e Magdalena Duarte Blanco

PROPOSTA CURRICULAR ADAPTADA **DATOS PEDAGÓXICOS**

ÁREA/ÁREAS: **CICLO:** **NIVEL:** **ALUMNO/A:**

OBXECTIVOS (M, modificado; I, introducido; P, priorizado; T,temporalizado)	CONTIDOS (P, PROCIDIMENTAL; C, CONCEPTUAL; A, ACTITUDINAL)	PREVISIÓN DAS AXUDAS	RECURSOS MATERIAIS

PROPOSTA CURRICULAR ADAPTADA

DATOS PEDAGÓXICOS

ÁREA7ÁREAS: **CICLO:** **NIVEL:** **ALUMNO/ALUMNA:**

OBXECTIVOS (M, modificado; I, introducido; P, priorizado; T, temporalizado)	CONTIDOS (P, PROCIDIMENTAL; C, CONCEPTUAL, A, ACTITUDINAL)	PREVISIÓN DAS AXUDAS	RECURSOS MATERIAIS

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

PROPOSTA DE TRABALLO ADAPTADA :

DATOS PEDAGÓXICOS

ALUMNO/A:

ÁREA/ÁREAS: **CICLO:** **NIVEL:** **DURACIÓN PREVISTA:**

OBXECTIVOS *(é suficiente coa numeración)*	**CONTIDOS** *(P, procidimental; C, conceptual; A, actitudinal).*	**SECUENCIA DE ACTIVIDADES**	**ORGANIZACIÓN DO TEMPO** *(actividades compartidas dentro da aula, a. fóra da aula..)*	**ORGANIZACIÓN DO ESPACIO** *(tipo de agrupamentos)*

OBSERVACIÓNS

AVALIACIÓN E SEGUIMENTO DA ADAPTACIÓN CURRICULAR — DATOS PEDAGÓXICOS

(Facer referencia ós datos actualizados máis relevantes que proporcionen información diferencial con respecto a situación inicial)

AVALIACIÓN — DATA:

EVOLUCIÓN DO ALUMNO *(para unha avaliación pormenorizada do rendemento do alumno por áreas utilizar a folla da avaliación da inicial da competencia curricular)*

OBXECTIVOS ACADADOS	ASPECTOS A INCIDIR

RECURSOS	ADECUACIÓN (SI/NON)	MODIFICACIÓNS A INTRODUCIR
PERSOAIS		
MATERIAIS		

ORGANIZACIÓN DO APOIO *(agrupamentos, lugar,momentos, nº de horas..)*

ADECUACIÓN DA PROPOSTA CURRICULAR

ÁREAS /ASPECTOS	ADECUACIÓN (SI/NON)	MODIFICACIÓNS A INTRODUCIR
ORGANIZACIÓN DO ESPACIO		
ORGANIZACIÓN DO TEMPO		
ESTRATEXIAS DE ENSINANZA-APRENDIZAXE		
AVALIACIÓN *(instrumentos ,procedementos e técnicas)*		

OUTROS ASPECTOS RELEVANTES *

PLANIFICACIÓN DO SEGUIMENTO DA PROPOSTA

DATOS PEDAGÓXICOS

PLANIFICACIÓN DO SEGUIMENTO

PARTICIPANTES (*profesionais e pais*)	REUNIÓNS PREVISTAS

INFORMACIÓN ÓS PAIS

PROFESIONAIS ENCARGADOS	TEMPORALIZACIÓN	MODALIDADE COMUNICACIÓN	FORMA DE ENTREGA
P. AULA ORDINARIA	MENSUAL	ORAL	PERSOAL
P. AULA DE APOIO	TRIMESTRAL	ESCRITA	POR CORREO
AMBOS	OUTRAS:	OUTRAS:	OUTRAS:

SEGUIMENTO

DATA	ASPECTOS A REVISAR (*contidos, pautas educativas, organización do apoio....*)			ACORDOS
	PARTICIPANTES			

Antonia Fernández Pena e Magdalena Duarte Blanco
Lugar e data.

Visto e prace
O/A director/a do centro **O/A profesor/a titor/a**

Asdo.: **Asdo.:**

CONCLUSIÓNS

Partindo da experimentación do noso modelo de adaptación curricular individualizada e das seguintes premisas:

A.- Todo documento de adaptación curricular debe basearse nun proceso de actuación dos diferentes profesionais implicados para dar resposta ás necesidades de aprendizaxe de cada alumno.

O devandito proceso pódese plasmar en diferentes momentos : avaliación psicopedagóxica inicial, tanto do alumno (datos evolutivos e saúde, a. psicosociais e estilo de aprendizaxe e competencia curricular) como do contorno no que está inmerso (centro escolar -aula e ambiente socio familiar). Esta avaliación permítenos a identificación das necesidades educativas especiais ,a partir das cales podemos realizar a proposta de adaptacións co fin de dar unha resposta educativa eficaz (tanto dos aspectos organizativos do centro-aula, pautas e información que deben seguir a familia como dos elementos curriculares : avaliación, metodoloxía, contidos e obxectivos).

B.-A avaliación incial, que comenza co proceso de recollida de datos debe ser o máis detallada posible co fin de identificar as n.e.e. como primer paso para unha resposta educativa eficaz.

Podemos afirmar que:

1.- A estructura do documento ofrece as seguintes ventaxas: a) permite un aforro de tempo considerable no proceso de recollida de datos ó estar altamente sistematizado; b) serve de guía no proceso de toma de decisións, xa que recolle os aspectos pedagóxicos máis relevantes cara a realizar unha proposta curricular adaptada ás necesidades de aprendizaxe do alumnado; c) facilita en grande medida a posterior avaliación e seguimento da proposta.

2.- A súa cumprimentación é sinxela: basta con suliñar a opción correspondente e cumprimentar os ocos en branco nas preguntas abertas. Ó mesmo tempo, permite completar esta información con datos que se consideren importantes no apartado adicado a observacións.

3.- É un instrumento que permite traballar directamente sobre él a través dun procesador de texto (Word Perfect, versión 6.1.) ou de xeito manual con lápiz e papel.

4.- É de interese, non só para o profesorado que intervén directamente no proceso de ensinanza-aprendizaxe destes alumnos, senón tamén para os diferentes profesionais que interveñen na avaliaciónpsicopedagóxica inicial (membros dos equipos psicopedagóxicos e dos departamentos de orientación).

5.- Responde as últimas disposicións normativas no ámbito das adaptacións curriculares e alumnos con n.e.e. da nosa comunidade .

6.- É de aplicación en todo o ámbito da ensinanza escolar (ed. infantil, ed. primaria, ed. secundaria obrigatoria) e para todos os alumnos que precisen un axuste do currículo (tanto por sobredotación intelectual como por presentar dificultades específicas: xordos, cegos, parálise cerebral, grupos marxinais de poboación, etc..).

7.-Finalmente, este documento está aberto á revisión permanente en función da súa utilización práctica.

RERENCIAS BIBLIOGRÁFICAS

ABALO, V. Y BASTIDA, F. (1994): *Adaptaciones curriculares: Teoria y práctica.* Madrid, Ed. Escuela Española.

BAUTISTA, R. (1993): Necesidades Educativas Especiales. Málaga, Aljibe.

BLANCO, R. (1990): "Innovación y recursos educativos en el aula", en MARCHESI, A., COLL, C., e J. PALACIOS (coords.), *Desarrollo Psicológico y Educación III: Necesidades educativas especiales y aprendizaje escolar.* Madrid, Alianza Editorial.

C.N.R.E.E. (1990): *Las necesidades educativas especiales en la reforma del sistema educativo*. Madrid, MEC.

C.N.R.E.E., (1991): *Alumnos con necesidades educativas especiales y adaptaciones curriculares*. Madrid, M.E.C.

C.N.R.E.E., (1991): *Las necesidades educativas especiales del niño con deficiencia auditiva*. Serie Formación. Madrid, M.E.C.

COLL, C. e SOLE, I. (1990): "La interacción profesor/alumno en el proceso de enseñanza-aprendizaje" en MARCHESI, A., COLL, C., e J. PALACIOS (coords), *Desarrollo Psicológico y Educación III: Necesidades educativas especiales y aprendizaje escolar.* Madrid, Alianza Editorial.

CONSELLERIA DE EDUCACIÓN E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA: "Deseño Curricular Base de Educación Primaria". (D.O.G. do 14 de agosto de 1992).

CONSELLERIA DE EDUCACIÓN E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA: "Decreto 320/1996, do 26 de xullo, de ordenación da educación de alumnos e alumnas con necesidades educativas especiais". (D.O.G. do 6 de agosto de 1996).

CONSELLERIA DE EDUCACIÓN E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA (1996): "Orde do 6 de outubro de 1995 pola que se regulan as adaptacións do currículum nas ensinanzas de réxime xeral". (Diario Oficial de Galicia n? 213, 7 de novembro de 1995).

CONSELLERIA DE EDUCACIÓN E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA:"Orde do 28 de outubro de 1996 pola que se regulan as condicións e o procedemento para flexibilizar, con carácter excepcional, a duración do periodo de escolarización obrigatoria dos alumnos con n.e.e. asociadas a condicións persoais de sobredotación intelectual". (D.O.G. do 28 de novembro de 1996).

CONSELLERIA DE EDUCACIÓN E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA: "Orde do 31 de outubro de 1996 pola que se regula á avaliación psicopedagóxica dos alumnos e alumnas con n.e.e.que cursan as ensinanzas de réxime xeral, e se establece o procedemento e os criterios para a realización do dictame de escolarización". (D.O.G. do 19 de decembro de 1996).

ECHEITA,G., E. MARTIN e M. JUNOY (1989): *Las necesidades educativas especiales en la escuela ordinaria: Bases psicopedagógicas*. Madrid, C.N.R.E.E..

GARRIDO LANDIVAR, J. (1993): *Adaptaciones curriculares*. Madrid, Cepe.

GINÉ, C. e RUIZ, R (1990): "Las adecuaciones curriculares y el proyecto educativo del centro", en MARCHESI, A., COLL, C., e J. PALACIOS (coords), *Desarrollo Psicológico y Educación III: Necesidades educativas especiales y aprendizaje escolar.* Madrid, Alianza Editorial.

GONZALEZ MANJÓN, D. e OUTROS (1993): *Necesidades Educativas Especiales*. Málaga, Aljibe. 2? Ed.

GONZALEZ MANJÓN, D. e OUTROS (1993): *Adaptaciones curriculares: guia para su elaboración*. Málaga, Aljibe.

GORTÁZAR, A. (1990): "El profesor de apoyo en la escuela ordinaria" en MARCHESI, A., COLL, C., e J. PALACIOS (coords.), *Desarrollo Psicológico y Educación III: Necesidades Educativas Especiales y Aprendizaje Escolar.* Madrid, Alianza Editorial.

LORIGA TOMÉ, C. (1993): "A integración de alumnos con necesidades educativas especiais: unha experiencia sobre adaptacións curriculares". (Documento fotocopiado).

M.E.C. (1982): "Ley del 7 de abril de 1982, de integración social del minusválido". (B.O.E.,30/4/82).

M.E.C.(1982): “Real Decreto 2639/82, de 15 de octubre, sobre la Ordenación de la Educación ESpecial.(B.O.E.,de 22 de octubre).

M.E.C. (1985): “Real Decreto 334/1985, de 6 de marzo, de ordenación y planificación de la educación especial.” (B.O.E., 16/3/85).

M.E.C. (1986):” Orden del 30 de enero de 1986 por la que se da cumplimiento a la disposición final primera del Real Decreto 334/1985, del 6 de marzo, de Ordenación de la Educación Especial, establece las proporciones de personal/alumnos en esta modalidade educativa”. (B.O.E., 29/5/86).

M.E.C. (1986):” Orden del 14 de mayo de 1986, por la que se revisa y corrige la del 30 de enero que, en cumplimiento de la Disposición Final primera del Real Decreto 334/1985, del 6 de marzo, de Ordenación de la Educación Especial, establece las proporciones de personal/alumnos en esta modalidad educativa”. (B.O.E., 29/5/86).

M.E.C. (1985):” Ley orgánica 1/1990, de 3 de octubre, de ordenación general del sistema educativo”. (B.O.E., 4/10/90).

M.E.C. (1987): *Proyecto de Reforma de la Enseñanza. Propuesta para debate.* Madrid.

M.E.C. (1992): *Adaptaciones curriculares. Cajas Rojas. Educación Primaria.* Madrid.

M.E.C. (1992 b): *Individualización de la enseñanza.* Cajas Rojas. Educación Infantil. Madrid.

M.E.C.(1995): “Real Decreto 696/1995, de 28 de abril, de Ordenación de los alumnos con necesidades educativas especiales”. (B.O.E.).

M.E.C.(1996): “Orden de 14 de febrero de 1996 sobre evaluación de los alumnos con necesidades educativas especiales que cursan las enseñanzas de régimen general establecidas en la Ley Orgánica 1/1990, de 3 de octubre, de Ordenación General del Sistema Educativo”. (B.O.E., núm.47 de 23 de febrero de 1996).

M.E.C.(1996):”Orde 24 de abril de 1996 por la que se regulan las condiciones y procedimientos para flexibilizar, con carácter excepcional, la duración del periodo de escolarización obligatoria de los alumnos con n.e.e. asociadas a condiciones personales de sobredotación intelectual”. (B.O.E.,3/5/1996).

MONFORT, M. (redactor) (1982): *Los trastornos de la Comunicación en el niño. I Simposio de Logopedia.* Ed. Cepe. Madrid.

MONTON SALES, M? J., VALLS, T. e ALCAYDE (1987): *Intervención psicopedagógica en la escuela. Una experiencia práctica.* Serie Experiencias n?:3,. Madrid, C.N.R.E.E..

PORTELLANO PÉREZ , J.A. (1991): *Concepto, diagnóstico y tratamiento.* Ed. Poliber.

SERON, J. M. e AGUILAR, M. (1992): *Psicopedagogia de la comunicación y el lenguaje.* Madrid, Ed. Eos.

TOLEDO GONZALEZ, M. (1981): *La escuela ordinaria ante el niño con necesidades educativas especiales.* Madrid, Aula XXI, Santillana.

VARMA, V.P. (coordinador) (1976): *Tensiones en la infancia.* Madrid, Aula XXI, Santillana.

WARNOCK, M. (1987): “Encuentro sobre necesidades de educación especial”, *Revista de Educación* , nº extraordinario, 45-73.